מולד המרכז להתחדשות הדמוקרטיה

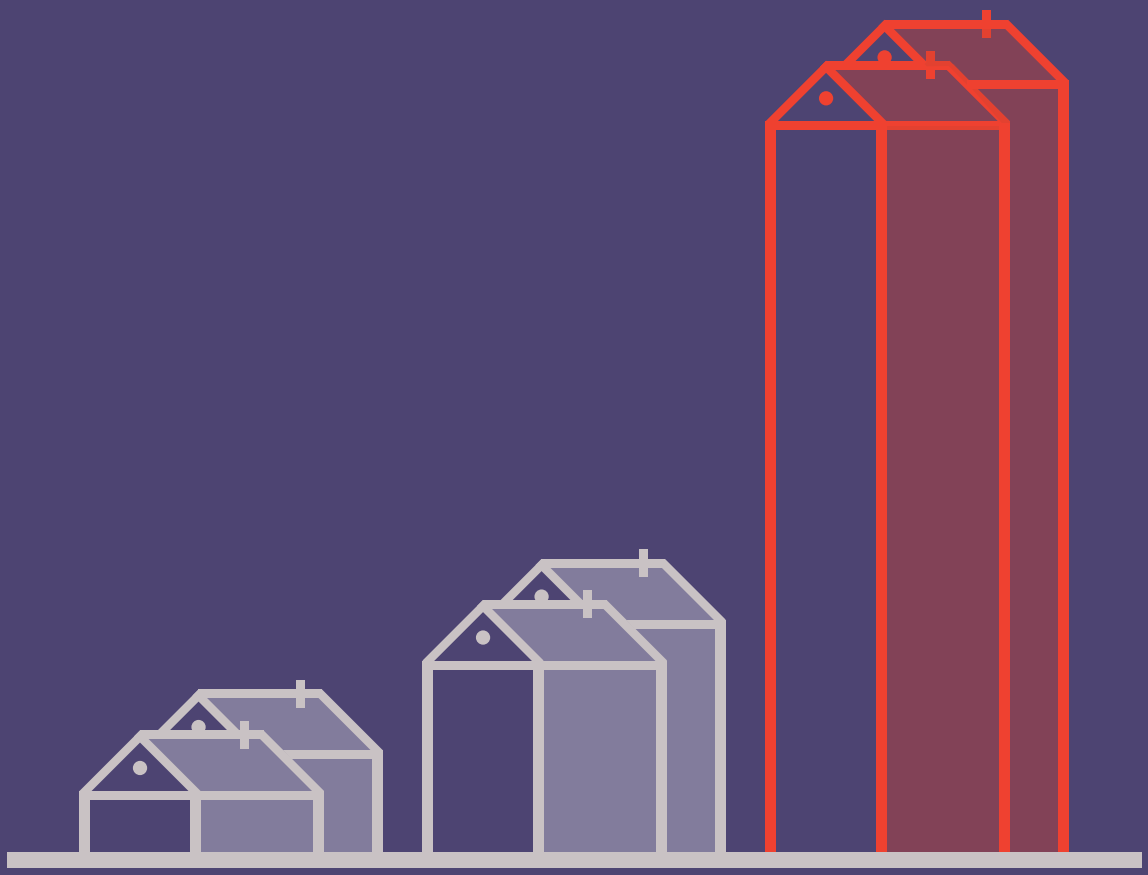

אפליה במחיר מבצע

דוח השוואתי על חלוקת תקציב החטיבה להתיישבות לאחר "צוק איתן"

אביחי שרון וליאת שלזינגר

עריכה: איילה פנייבסקי • בדיקת עובדות: יונתן אילביצקי

תקציר

במרץ האחרון היועץ המשפטי לממשלה הנחה את המדינה להפסיק לתקצב את החטיבה להתיישבות, לאחר שליקויים רבים התגלו בהתנהלותה. בעקבות חוות-הדעת הוקמה ועדת מנכ"לים שדנה ביישום ההנחיות בימים אלה. **בשבועות האחרונים הצטרף לעמדת היועץ המשפטי גם מבקר המדינה, שפרסם דוח נוקב לפיו החטיבה נגועה בשחיתות.**

חברי הכנסת מטעם הבית היהודי – אשר משתמשים בחטיבה כצינור להעברת כספי ציבור להתנחלויות ולמקורבים – יצאו מיד להגנת החטיבה. ח"כ בצלאל סמוטריץ' אף הגיש הצעת חוק שחותרת לעקוף את הנחיות היועמ"ש, לטרפד את ועדת המנכ"לים ולקבע את המצב הקיים, בו פועלת החטיבה ללא פיקוח, שקיפות או כפיפות לחוק המכרזים ולחוק חופש המידע. כפי שמעיד סמוטריץ' עצמו בראיון על הצעת החוק: "מה שהיה טוב ארבעים שנה לאחור טוב גם ארבעים שנה קדימה ואנחנו בסך הכל ממשיכים את המצב הקיים"[1]. חוק זה, אם יעבור, יאפשר לראשי החטיבה להמשיך להיטיב עם מקורבים פוליטיים ולחלק תקציבים באופן מפלה.

לפני שנה, לאחר פרסום תחקיר מולד על פעילות החטיבה להתיישבות[2], עמדה החטיבה בלב סערה ציבורית ותקשורתית. על אף שהיא ממומנת מקופת המדינה, ראשיה מסרבים בעקביות לגלות כיצד תקציבה מחולק: ח"כים, עיתונאים, חברי הנהלת ההסתדרות הציונית וארגונים אזרחיים ניסו לחלץ מענה לשאלות מדוע מזנק תקציב החטיבה במאות אחוזים מדי שנה, לאן הוא זורם ולפי אילו קריטריונים. חרף הבטחות חוזרות ונשנות מצד ראשי החטיבה, עד כה איש לא הצליח לקבל תשובות.

בחסות היעדר השקיפות והפיקוח התפתחו בחטיבה תופעות חמורות כמו אפליה תקציבית ושחיתות. על-פי החלטת ממשלה מ-2004 החטיבה להתיישבות מחוייבת לחזק את הנגב והגליל ולחלק את תקציבה בשוויוניות[3], וראשי החטיבה טוענים בעקביות כי הם מחלקים את תקציב החטיבה שווה בשווה בין חלקי הארץ[4]. אך לפי נתוני האוצר, שנחשפו על-ידי מולד ב"ידיעות אחרונות"[5], במחצית הראשונה של 2014 לפחות 75 אחוז מהתמיכות שמעבירה החטיבה לרשויות מקומיות זרמו להתנחלויות. בנוסף מימנה החטיבה עשרות עמותות וגרעינים שראשיהן מקורבים לבית היהודי, וחלקן אף משמשות כתאים של המפלגה ופועלות באזורים אמידים כמו רמת אביב ג'. זאת על אף שבהחלטות הממשלה שאישרו את תקצוב הגרעינים נקבע במפורש כי הכסף יועבר לגרעינים הפועלים בפריפריה בלבד[6]. הנתונים, הזמינים כיום באתר החשב הכללי, חושפים כי **מגוף שייעודו סיוע לפריפריה הפכה החטיבה לקופה הפרטית של הימין המתנחלי.**

בתחקיר שלפניכם נציג כיצד, מתחת לרדאר הציבורי, תקציב התמיכות של החטיבה כמעט הכפיל את עצמו במהלך המחצית השנייה של 2014. בעוד שלפני "צוק איתן" עמד תקציב זה על **432** מיליון שקל, לאחר המבצע זינק ל-**806** מיליון שקל. **הזמן שחלף מאז "צוק איתן" מאפשר לבחון כיצד השפיע המבצע על סדר העדיפויות של החטיבה ב-2014. כפי שנראה, מתברר כי על אף המצוקה החריפה ביישובי הדרום – תמיכות החטיבה ברשויות הופנו בעיקר להתנחלויות, וביתר שאת.**

עיקרי הממצאים:

- **לאחר "צוק איתן" אפליית הפריפריה לטובת ההתנחלויות גברה.** לפי נתוני האוצר[7], גם לאחר שתקציב החטיבה הוכפל לאחר "צוק איתן"[8], ההתנחלויות נותרו האזור המתוקצב בארץ: 65 אחוז מהתמיכות הישירות ברשויות הוזרמו אליהן, ורק 10 אחוז לדרום. ב-2014 השקיעה החטיבה 26 שקל בתושב מועצת חוף אשקלון, ו-1497 שקל – פי 58 – בתושב מועצת הר חברון.

- **למרות ההשלכות ההרסניות של "צוק איתן" על תושבי עוטף עזה, רוב תקציבי החוסן החברתי, המיועדים לפעולות קליטה וחברה[9], הוזרמו אף הם להתנחלויות.** המועצות בשטחים זכו ב-13.5 מיליון שקל לפעילות זו, למעלה מפי 10 ממה שקיבלו המועצות בעוטף עזה (1.3 מיליון שקל).

- בעקבות תחקיר מולד[10], **משרד המשפטים הורה לסגור את היחידה העירונית בחטיבה אשר מתקצבת את הגרעינים – אך בפועל התמיכה בגרעינים הוכפלה, והופנתה בעיקר לגרעינים המזוהים עם הבית היהודי.** ההעברות נבדקות בימים אלה על-ידי היועץ המשפטי לממשלה.

- **החטיבה העבירה כספים לחשודים בשחיתות.** מתחקיר מולד עולה כי בשנתיים האחרונות החטיבה העבירה ללא מכרז 600 אלף שקל לעמותת "מהו"ת", בה פעיל אחד מחברי ועדת החוקה של הבית היהודי[11]. העברה זו מתווספת להזרמת 30 מיליון שקל ללא מכרז לעמותת "איילים" – חודשיים לפני מעצר יו"ר העמותה, מתן דהן, במסגרת פרשת השחיתות המכונה "פרשת ישראל ביתנו"[12]. הקשרים בין "איילים" לבין החטיבה נחקרו במשטרה[13] ודהן עצמו נעצר, נחקר ואף הומלץ להגיש נגדו כתב אישום בפרשה[14].

- **כספי ציבור מימנו הפקת תוכנית טלוויזיה מחמיאה על החטיבה בערוץ 10.** החטיבה קנתה ב-240 אלף שקל תוכנית מפרגנת אודותיה בהנחיית אפרת רייטן[15]. ב-2011-2014 תקציב היח"צ שלה עמד על 625 אלף שקל, פי 1.5 מהתמיכות שהעבירה לחוף אשקלון לאחר "צוק איתן".

- **בכירי החטיבה מטעים את הציבור תוך שימוש בנתונים מסולפים ודיווחים סותרים.** בחינת המסמכים שהחטיבה הפיצה השנה חושפת מגוון טעויות, אי-דיוקים וחוסר עקביות בדיווחי התקציב. במקרה הטוב, מדובר בניהול רשלני; במקרה הרע מדובר בעיוות נתונים מכוון.

ממצאי התחקיר

1. האפליה של יישובי הדרום לטובת ההתנחלויות גברה לאחר "צוק איתן"

תקציב הבסיס של החטיבה להתיישבות נקבע מדי שנה בחוק התקציב, אך מתנפח במאות אחוזים במהלך השנה באמצעות העברות שמאושרות בוועדת הכספים של הכנסת. חברי הוועדה, יש לציין, מצביעים על העברות אלו מבלי שיוצג בפניהם מידע בסיסי אודות השימוש שייעשה בכסף.

על-פי נתוני החשב הכללי[16], תקציב התמיכות של החטיבה ב-2014 עמד על 806 מיליון שקל. סכום זה מתווסף לתקציב הבסיס של החטיבה, שעמד על 58 מיליון שקל[17]. **חלוקת התמיכות הישירות לאורך השנה מגלה את סדר העדיפויות שמנחה את פעילות החטיבה: גם לאחר "צוק איתן", על הנזקים הקשים שהסב לתושבי הדרום, תקציבי החטיבה המשיכו לזרום בעיקר להתנחלויות.**

אלה מרכיבי תקציב התמיכות של החטיבה להתיישבות ב-2014:

התקשרויות עם ספקי שירותים שאין לגביהן פרטים נוספים[18]: 346 מיליון שקל (42.9 אחוז); תמיכה ברשויות מקומיות: 184 מיליון שקל (22.9 אחוז); כיסוי נזקי "צוק איתן": 146 מיליון שקל (18.1 אחוז); תקציב שהועבר לבית-אל בעקבות פינוי של מבנים בלתי-חוקיים, שגרר איומים בהתפרעות והבערת צמיגים מצד התושבים[19]: 62 מיליון שקל (7.7 אחוז); תמיכה בגרעינים התיישבותיים: 45 מיליון שקל (5.6 אחוז); תמיכה בכפרי סטודנטים: 14 מיליון שקל (1.7 אחוז); תמיכות במפוני ההתנתקות: 8 מיליון שקל (1 אחוז).

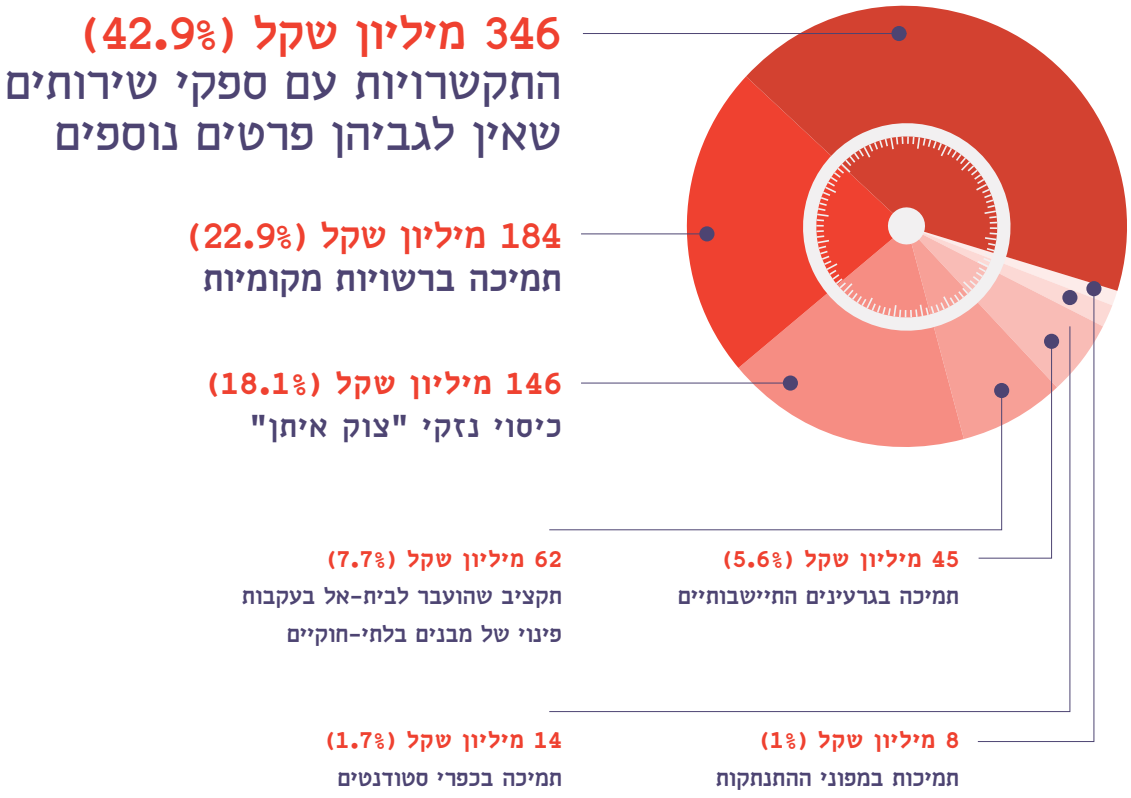

א. אפליה בתמיכות ברשויות המקומיות

מניתוח נתוני התמיכה הישירה ברשויות עולה בבירור כי **הרשויות בשטחים זוכות לתקצוב עודף על חשבון הרשויות בפריפריה, ובדרום בפרט.** כך התחלקו התמיכות ברשויות מקומיות ב-2014:

- התמיכה בהתנחלויות (78 רשויות בנוסף לסכום שהועבר לבית-אל): 159 מיליון שקל (65 אחוז)
- התמיכה ביישובי הצפון (152 רשויות מקומיות): 60 מיליון שקל (25 אחוז)
- התמיכה בדרום (82 רשויות מקומיות): 26 מיליון שקל (10 אחוז)

בסך הכל תמיכת החטיבה בתושבי ההתנחלויות גבוהה כמעט פי שניים מתמיכתה בתושבי הצפון והדרום גם יחד (159 מיליון שקל הושקעו בהתנחלויות לעומת 86 מיליון בצפון ובדרום). **האפליה התקציבית לטובת ההתנחלויות התגברה לאחר מבצע "צוק איתן", כאשר הנהנים מהגידול בתקציב החטיבה היו ההתנחלויות ולא יישובי עוטף עזה.** למעשה, לאחר המבצע קטן התקציב שקיבלו יישובי הדרום מ-5 אחוז ל-3.7 אחוז מתקציב התמיכות הכולל של החטיבה.

גם השוואה בין יישובים קונקרטיים ממחישה את ממדי האפליה: **ההתנחלות בית-אל, לדוגמא, זכתה לבדה לתמיכות בסך 62 מיליון שקל – יותר מכל יישובי הצפון גם יחד, ופי שניים מכלל התמיכות ביישובי הדרום.** כך נראות ההשקעות הישירות של החטיבה בכל מועצה אזורית בנפרד:

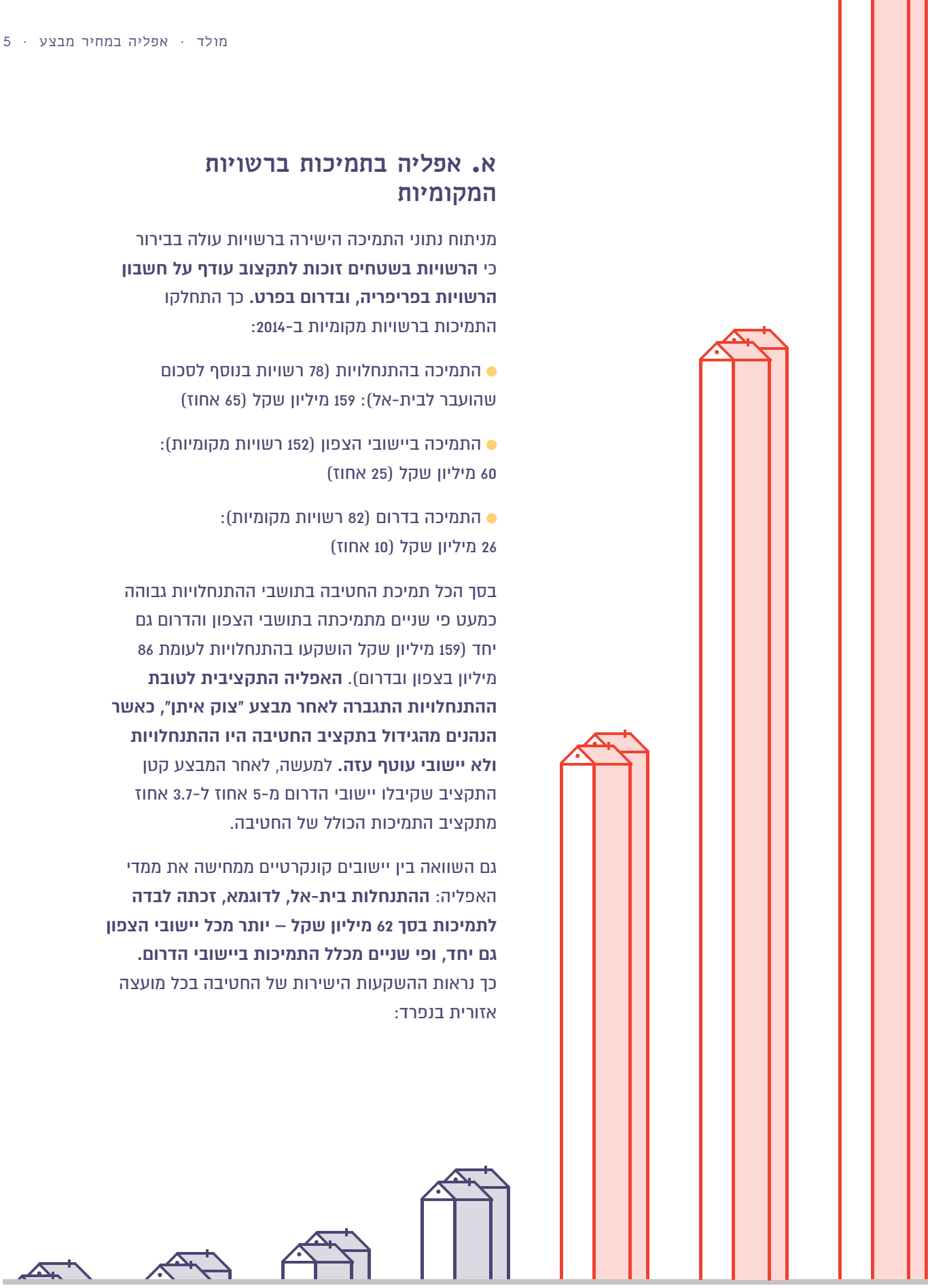

28,601,945 שקל
המועצה האזורית מטה בנימין

18,570,863 שקל
המועצה האזורית שומרון

10,711,669 שקל
המועצה האזורית הר חברון

2,229,000 שקל
המועצה האזורית אשכול

1,091,000 שקל
המועצה האזורית שדות נגב

606,500 שקל
המועצה האזורית שער הנגב

401,500 שקל
המועצה האזורית חוף אשקלון

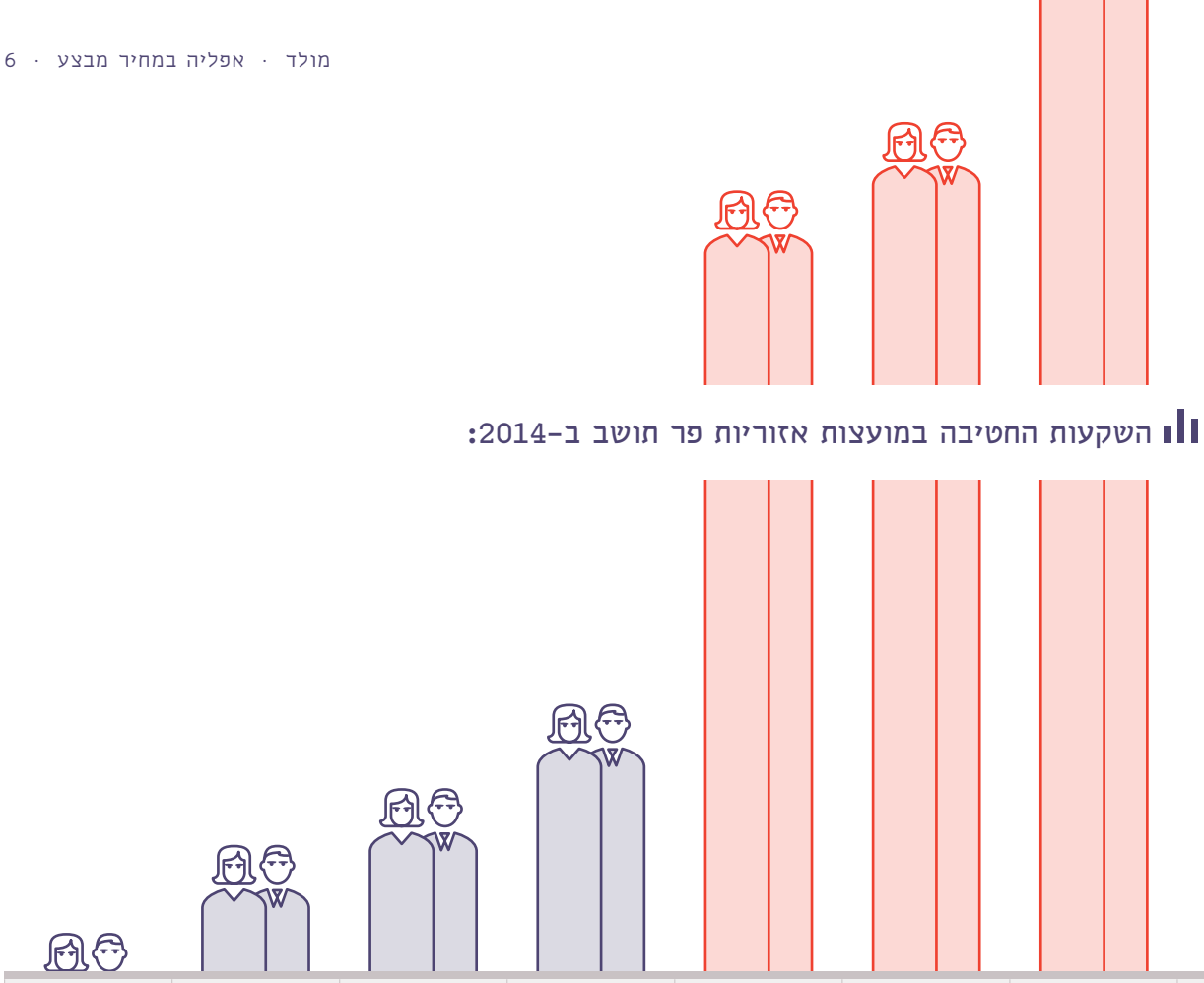

השקעות החטיבה במועצות אזוריות פר תושב ב-2014:

השקעה פר תושב (בשקלים)	₪1,496.5 המועצה אזורית הר חברון	₪544.5 המועצה אזורית שומרון	₪501 המועצה אזורית מטה בנימין	₪174.3 המועצה אזורית אשכול	₪120.5 מועצה אזורית שדות נגב	₪84.5 מועצה אזורית שער הנגב	₪25.7 מועצה אזורית חוף אשקלון
מספר תושבים	7,158	34,107	57,035	12,784	9,051	7,179	15,611
תשתיות התיישבות	8,442,720 150,000	740,014 15,880,850 104,000	25,196,586 1,329,359	1,418,000	901,000	486,500	249,500
חברה וקליטה	3,275 780,000 1,335,674			811,000	190,000	120,000	152,000
סה"כ	10,711,699	18,570,863	28,601,945	2,229,000	1,091,000	606,500	401,500

ב-2014 השקיעה החטיבה **26** שקל בתושב מועצת חוף אשקלון,
ו-**1497** שקל – פי 58 – בתושב מועצת הר חברון

מנתונים אלה עולה כי על אף נזקי מבצע "צוק איתן" ומצוקת תושבי הדרום, אשר חייהם וכלכלתם הושבתו לתקופה ממושכת, השקיעה החטיבה בתושב הר חברון פי 58 מאשר בתושב חוף אשקלון.

אנשי החטיבה יטענו בוודאי כי חישובים אלה אינם מביאים בחשבון סכום של למעלה מ-146 מיליון שקל שהועברו לטיפול בנזקי "צוק איתן" בדרום. אך טענות אלה הן בבחינת זריית חול בעיני הציבור, שכן בשעה שהתמיכות שהועברו להתנחלויות הוזרמו ישירות להתנחלויות – התמיכות לשיקום נזקי "צוק איתן" הועברו אך ורק לקבלנים ולספקים, ולא ישירות למועצות האזוריות בדרום. משמעות הדבר שלא ראשי הרשויות בדרום הכריעו במה יושקע הכסף, אלא ראשי החטיבה. יתרה מזאת, מתברר שהכספים שהועברו ישירות לספקים לא בהכרח הושקעו ברווחת תושבי הדרום. **היועץ המשפטי לממשלה, מבקר המדינה והחשבת הכללית באוצר בוחנים כעת חשד לפיו לפחות אחד הפרויקטים שמומנו על-ידי אותן תמיכות ונועד לשיפוץ גנרטורים, היה נגוע בשחיתות. על-פי החשד, החטיבה שילמה שכר שערורייתי ליועץ חיצוני ו"תפרה" מכרזים למידותיהם של ספקים ספציפיים**[20]. אם כך, אפילו הסכומים הפחותים שהועברו בעקיפין לתושבי הדרום – עברו, לפחות בחלקם, לידי מקורבים ועבור מטרות שאינן קשורות בהכרח לרווחת התושבים בעוטף עזה.

אך אפילו אם נקבל, לשם הוויכוח, את הטענה שתקציב "צוק איתן" של החטיבה הושקע במלואו ברווחת תושבי הדרום, נגלה כי חלוקת התקציב איננה סבירה. 6,000 תושבי בית-אל, לשם השוואה, קיבלו 62 מיליון שקל לאחר שאיימו להתפרע, להתבצר ולהבעיר צמיגים בעקבות פינוי מבנים בלתי-חוקיים ביישוב[21]. הכסף הושקע, בין השאר, בהקמת 90 דירות חדשות בבית-אל[22], וכן מבנה לאולפנה, מתנ"ס, מבנה חדש למועצה ועוד[23]. להבדיל, הפיצוי שניתן ל-60 יישובי עוטף עזה בהם מתגוררים מאות אלפי תושבים בעקבות חודשיים של איום ביטחוני, אזעקות, נפילות רקטות, נזק כלכלי עצום ופגיעה בגוף ובנפש, עמד על 146 מיליון שקל בלבד. נזקי "צוק איתן", נזכיר, הוערכו בלמעלה מ-750 מיליון שקל[24].

ב. אפליה בחלוקת תקציבי החוסן החברתי

תקציב התמיכות של החטיבה ב"פעולות חברה וקליטה", שמטרתו לחזק את החוסן החברתי ביישובי הפריפריה[25], גדל משמעותית ב-2014. תמיכות אלו, המועברות ישירות לרשויות, נועדו לחזק את התשתית החברתית ביישובים ולסייע בקליטת מתיישבים חדשים. תקציב זה הוכפל לאחר "צוק איתן" מ-16.4 ל-36.6 מיליון שקל – אך לא כל היישובים נהנו ממנו באופן שווה.

כך למשל אישרה ועדת הכספים, בתחילת מבצע "צוק איתן"[26], העברה תקציבית להתנחלויות על סך 40 מיליון שקל. הכסף נועד לחזק את "לכידות" התושבים, בעקבות חטיפת ורצח הנערים פרנקל, יפרח ושער. פקידי האוצר הסבירו כי הכסף נועד ל"שימור ושיפור החוסן החברתי-האזרחי". חברי הכנסת מחו אז שלא ניתן ללמוד מהבקשה במה בדיוק יושקע הכסף; על אף התנגדותם, התוספת אושרה.

על אף הפגיעה האנושה בחוסנם החברתי והכלכלי של יישובי הדרום במהלך "צוק איתן", זכו ההתנחלויות בתמיכות "חוסן חברתי" גבוהות פי 10 מאלה שהועברו לעוטף עזה. המועצות האזוריות בשטחים זכו לתמיכות חוסן חברתי על סך 13.5 מיליון שקל, בשעה שהמועצות בעוטף עזה קיבלו רק 1.3 מיליון שקל – פחות מעשירית.

נתונים אלו מבהירים כי הקריטריונים וסדרי העדיפויות של החטיבה אינם נקבעים בהתאם למצוקה כלכלית-חברתית, או ביחס למספר התושבים – אלא בהתאם למיקום ביחס לקו הירוק. למשל, **למרות שבמועצה האזורית הר חברון מתגוררים כמחצית ממספר התושבים המתגוררים במועצת חוף**

אשקלון (7,158 לעומת 15,611 תושבים), החטיבה העניקה להר חברון תמיכות בסכום גבוה פי 14 מזה שהושקע בחוף אשקלון. אפליה זו צורמת גם בשגרה – אך על אחת כמה וכמה לאחר משבר כלכלי וביטחוני דוגמת "צוק איתן".

חלוקת תקציבי החוסן החברתי בין המועצות, מתוך תקציב התמיכות המעודכן לשנת 2014:

		אשכול	שדות נגב	חוף אשקלון	שער הנגב
		811 אלף שקל	190 אלף שקל	152 אלף שקל	120 אלף שקל
גוש עציון	2.9 מיליון שקל	פי 3.5	פי 15.2	פי 19	פי 24.1
ערבות הירדן	2.8 מיליון שקל	פי 3.4	פי 14.7	פי 18.4	פי 23.3
מטה בנימין	2.1 מיליון שקל	פי 2.5	פי 11.6	פי 13.8	פי 17.5
הר חברון	2.1 מיליון שקל	פי 2.5	פי 11.6	פי 13.8	פי 17.5
מגילות ים המלח	1.8 מיליון שקל	פי 2.2	פי 9.4	פי 11.8	פי 15
שומרון	1.8 מיליון שקל	פי 2.2	פי 9.4	פי 11.8	פי 15

2. כספי ציבור מימנו חשודים בשחיתות, מקורבים ותוכן שיווקי

א. התקשרויות ללא מכרז והעברת כספים לידי חשודים בפרשת ישראל ביתנו

בדיקת מולד העלתה כי **במהלך 2014 הגישה החטיבה להתיישבות 54 בקשות להתקשרויות בפטור ממכרז.** התקשרויות אלה אפשרו לה לנצל כספי ציבור למימון פרויקטים אשר מעלים חשדות למנהל בלתי-תקין ולשחיתות. בתחילת השנה, למשל, **החטיבה העבירה לעמותת "איילים" סכום גבוה במיוחד של 30 מיליון שקל לטובת משכורות רכזים**[27]. ההעברה – ללא מכרז – התבצעה חודשיים בלבד לפני מעצרו של יו"ר העמותה, מתן דהן[28]. **הקשר בין עמותת "איילים" לבין החטיבה להתיישבות עמד במרכז החקירה בפרשת ישראל ביתנו**[29]**. בעקבות החקירה דהן נעצר, נחקר והומלץ להגיש נגדו כתב אישום בפרשה**[30]**.**

ב. העברת כספי ציבור לעמותות בראשות מקורבים לבית היהודי

במחצית השנייה של 2014 הוכפל היקף תמיכות החטיבה בגרעיני התיישבות מ-24 מיליון ל-45 מיליון שקל – בניגוד מוחלט להנחיות היועמ"ש, שהורה לסגור את היחידה שמתקצבת את הגרעינים[31]**.**

30 מתוך 45 מיליון שקל שהושקעו בגרעינים, הועברו לידי גרעינים תורניים המזוהים עם הבית היהודי – וחלקם אף משמשים כתאים פעילים של המפלגה. כך, למשל, ימים ספורים לפני בחירות 2015 גייס השר אורי אריאל ראשי עמותות הנתמכות על-ידי החטיבה לעצרת ימין פוליטית[32]**, והורה להם לשכנע מצביעים פוטנציאליים להצביע למפלגה**[33]**.** במחצית השנייה של 2014 נוספו 17 גרעינים חדשים לרשימת הנתמכים על-ידי החטיבה: 13 מהם גרעינים תורניים.

בסך הכל 87 אחוז מהגרעינים הנתמכים על-ידי החטיבה הם גרעינים תורניים (82 מתוך 94). מי הן אותן עמותות נתמכות?[34] עמותת "רוח אביב" למשל, עמותה הפועלת למען החזרה בתשובה וממוקמת ברמת אביב ג', קיבלה מהחטיבה תוספת תקציבית של 210 אלף שקל, כך שתקציבה גדל מ-376 אלף ללא פחות מ-586 אלף שקל. **לגרעין התורני בדימונה, שתקציבו עמד על 199 אלף שקל, העבירה החטיבה תוספת של חצי מיליון שקל כך שתקציבו גדל לכדי 709 אלף שקל מכספי ציבור. בראש הגרעין עומד הרב דוד תורג'מן, מי שהשר אורי אריאל מגדיר כמורו ורבו**[35]**, ואף היה שותף להליך הרכבת רשימת הבית היהודי לכנסת**[36]**. תורג'מן עצמו הסביר מוקדם יותר השנה כיצד השיטה עובדת: "כשיש שר מסוים שרוצה לקדם אג'נדה שהוא קרוב אליה, אז הוא ממציא לעצמו כל מיני דרכים כדי לעזור לציבור שלו"**[37]**.**

הרב אריאל דורפמן הוא איש מפלגת תקומה, בכיר לשעבר בתנועת קוממיות אשר תומכת בסירוב פקודה ועמדה מאחורי "מצעד הבהמות"[38], וכן מקורב לשר אורי אריאל, שאף מינה אותו לרכז מטעמו את תקצוב הגרעינים התורניים[39]. עמותת "חברותא", אותה הקים דורפמן ועמד בראשה, פועלת במרכז תל אביב וקיבלה מהחטיבה תוספת תקציבית על סך 210 אלף שקל, כך שתקציבה נופח מ-435 אלף ל-645 אלף שקל. **עמותת "בית מוריה", שהוקמה על-ידי חבר הכנסת אבי וורצמן מהבית היהודי – קיבלה מהחטיבה חמישים אלף שקל נוספים במחצית השנייה של 2014, כך שתקציבה הגיע ל-230 אלף שקל. תקציב עמותת "קרן להתחדשות קהילות בישראל", שהוקמה על-ידי הרב דניאל טרופר – חבר**

בכיר במנגנון המפלגתי של הבית היהודי ומקורב לשר נפתלי בנט[40] **– זינק מ-574,000 שקל ללא פחות מ-1.6 מיליון שקל, על חשבון משלם המיסים**. אלה רק דוגמאות מייצגות[41].

התנהלות זו נמשכה גם ב-2015: החטיבה בחרה להעביר 300 אלף שקל ללא מכרז לעמותה בשם "מהו"ת ישראל", למטרת "ליווי פעילות לגיבוש גרעיני התיישבות". סכום זה מצטרף ל-300 אלף שקל נוספים שהועברו לעמותה ללא מכרז בשנת 2013[42]. בין מקימי העמותה תמצאו את עו"ד נועם וייס, חבר מפלגה ועד לאחרונה חבר בוועדת החוקה של הבית היהודי[43].

ג. מימון תוכנית טלוויזיה מפרגנת על החטיבה להתיישבות בערוץ 10 – מכספי ציבור

על-פי נתוני מנהל הרכש, **החטיבה להתיישבות השקיעה 240 אלף שקל מכספי ציבור בהפקת תוכנית מפרגנת בערוץ 10 שעוסקת בחטיבה, בהנחיית אפרת רייטן**[44]**.** ההתקשרויות עם חברת ההפקה "אליס תקשורת" בוצעו ללא מכרז[45]. במסגרת התוכנית, שנמשכה 50 דקות, שודרו בראיונות אוהדים עם יו"ר החטיבה, מנכ"ל החטיבה, שניים מראשי המחוזות בחטיבה ואף עם מנהלת אגף קליטה וחברה בחטיבה שקיבלו במה לפרוש באריכות את משנתם. בנוסף כללה התוכנית אמירות משבחות מצד רייטן, אשר כינתה את ראשי החטיבה "האנשים שעושים התיישבות", ושאלה שאלות מוזמנות כמו: "איך הופכים את החזון למציאות?". שאלות קשות על אפליה ועל שחיתות לא עלו במהלך השידור.

בנוסף, ביולי 2014, לאחר דיון בעניינה בוועדת חוק, חוקה ומשפט וסדרת פרסומים לא מחמיאים בתקשורת, הגישה החטיבה בקשה להאריך ללא מכרז את התקשרותה עם חברת יחסי הציבור "עושים עניין". מפרוטוקול דיון שהתקיים במשרד החשב הכללי עולה כי מנכ"ל החטיבה, ירון בן עזרא, ביקש לשלם לחברה 72.5 אלף שקל עבור שלושה חודשי שירות[46]. **סך הכל העבירה החטיבה 625 אלף שקל מקופת המדינה לטובת יחסי ציבור ב2011-2014, פי 1.5 מהתמיכות הישירות שהעבירה למועצת חוף אשקלון אחרי "צוק איתן"** (401 אלף שקל בלבד).

3. דיווחים סותרים, נתונים מסולפים והטעיית נבחרי ציבור

מאז פרסום דוח מולד בנושא, הרבו ראשיה להבטיח בכלי התקשורת כי מעתה ואילך ימסרו לכל מי שרק יבקש את תקציבה המלא של החטיבה[47]. בעקבות כך נעשו ניסיונות חוזרים ונשנים מצד גורמים שונים לקבל את המידע המבוקש – אך לשווא. במקביל, פרסמו נציגי החטיבה מסמכים וטבלאות שמציגים לכאורה את תקציב החטיבה, אך למעשה מציינים מספרים כלליים תחת קטגוריות עמומות, מבלי לפרט כנדרש למי הועברו התשלומים ועבור מה. רק לשם השוואה, תקציב משרד האנרגיה ב-2014 עמד על 356 מיליון שקל, ופירוט התקציב השתרע על-פני 46 עמודים[48]. תקציב התמיכות של החטיבה להתיישבות ב-2014, לעומת זאת, שהיה כפול מזה של משרד האנרגיה, השתרע על-פני ארבע שקופיות מצגת בלבד, מעוטרות בתמונות של בתים עם גגות רעפים[49].

למעלה מזאת, בחינת המסמכים שנשלחו בשם החטיבה לפונים שונים מגלה מגוון פערים, אי-דיוקים וסילופים. **השוואה פשוטה בין מסמכים ששלחה החטיבה בשנה האחרונה להנהלת ההסתדרות הציונית[50] ולחברי כנסת מטעם המחנה הציוני[51] ומרצ[52] מוכיחה כי במקרה הטוב, החטיבה מקיימת ניהול רשלני ביותר של כספי ציבור, ובמקרה הרע מעוותת את נתוני התקציב שלה בהתאם לצרכיה, במטרה מכוונת להוליך שולל את הציבור ואת נבחריו.** להלן מספר דוגמאות לתשובות של נציגי החטיבה לפניות זהות מצד גורמים שונים:

? מה גובה התקציב שלכם לשנת 2014?

הדיווח לחברי הנהלת ההסתדרות הציונית:	410,194,000 שקל
הדיווח לחברי המחנה הציוני	433,935,000 שקל

? כמה השקיעה החטיבה בהתנחלות בית-אל בעקבות פינוי מבנים בלתי חוקיים?

	2012	2013
התשובה לפניית ח"כ זהבה גלאון		28 מיליון שקל
התשובה לפניית ח"כ סתיו שפיר	300 אלף שקל	51.5 מיליון שקל

? כמה הזרימה החטיבה למימון כפרי סטודנטים? (במיליונים)

	2010	2011	2012	2013	2014
התשובה לפניית ח"כ זהבה גלאון	6,169	15,500	15,500	10,700	
התשובה לפניית ח"כ שפיר	22,092	20,000	15,500	10,700	1,700

לאור נתונים אלה, ברור ש**הדיווחים של ראשי החטיבה על חלוקת התקציב – שמגיע כולו מהקופה הציבורית – לוקים בחוסר עקביות משווע, ולא ניתן להסתמך עליהם.** בנוסף, בשום מסמך לא מפורטים סוגי הפעילויות הנתמכות על-ידי החטיבה, הקריטריונים לפיהם נבחרו הגופים הנתמכים, או המפתח לפיו חולקו התמיכות בין הרשויות המקומיות. כמו כן, לא ניתן ללמוד מדיווחי החטיבה מהם מנגנוני הפיקוח אחר הפרויקטים הנתמכים, או האם קיים מנגנון המוודא כי כל הפעולות נעשות כדין.

על רקע זה מתחדדת הדחיפות ביישום הנחיות היועמ"ש, כולל הפסקה מיידית של תקצוב החטיבה ישירות מקופת המדינה. כל התקשרות עם החטיבה, כפי שצויין בדוח המשנה ליועמ"ש, צריכה להיעשות באמצעות מכרז ובשקיפות מלאה, כפי שמתקשרת המדינה עם כל גוף חיצוני אחר.

גם הנתונים שמוסרת החטיבה לגבי "עודפים מחוייבים" (כספים שאושרו במסגרת תקציבים משנים קודמות עבור פרויקטים שטרם הסתיימו) אינם עקביים. בתשובתה לפניית מרצ דיווחה החטיבה שהכספים שעמדו לרשותה ב-2014 כללו 754 מיליון שקל, מתוכם 344 מיליון עודפים מחוייבים. לעומת זאת, לחברי הכנסת מהמחנה הציוני דווח כי הכספים שעמדו לרשות החטיבה באותה שנה היו 781 מיליון שקל, שמתוכם 347 מיליון עודפים מחוייבים[53]. קיים פער של שלושה מיליון שקל בין שני הדיווחים, וביחס לסכום הכולל קיים פער של לא פחות מ-27 מיליון שקל בין שתי התשובות.

אולם, בבחינה מדוקדקת יותר מסתבר כי הפערים רק גדלים. כזכור, לפי נתוני האוצר, תקציב התמיכות של החטיבה ל-2014 עמד על 806 מיליון שקל. תקציב זה אינו כולל את בסיס התקציב של החטיבה (זה שמאושר בחוק התקציב): 58 מיליון שקל נוספים. יוצא כי על-פי נתוני האוצר, החטיבה ניהלה ב-2014 לפחות 863 מיליון שקל, אם לא יותר. אך בתגובה לחברי המחנה הציוני דווח כי החטיבה ניהלה באותה שנה 781 מיליון שקל בלבד. יוצא כי למעלה מ-80 מיליון שקלים נעדרים מדיווחי החטיבה. מדוע מעלימה החטיבה סכומי עתק אלה מדיווחיה לכנסת?

נתונים שנמסרו להנהלת ההסתדרות הציונית:

החטיבה להתיישבות בהסתדרות הציונית העולמית
מאז שנת 1968

לשכת ראש החטיבה להתיישבות

תקציב 2014 (אלפי ש"ח)

פברואר 2015

	בסיס התקציב שאושר	ביצוע בפועל
מרחב צפון	8,099	24,950 (פירוט בעמ' 3)
מרכז והר חברון	8,097	13,480 (פירוט בעמ' 4)
דרום	8,099	227,966 (פירוט בעמ' 5)
יחידה עירונית		25,000 (עמ' 6)
חטיבת אכלוס ונכסים		82,800 (עמ' 7)
מינהל וכח אדם	29,400	36,000 (להלן הערה)
סה"כ	53,695	410,194

נתונים שנמסרו לח"כ סתיו שפיר:

תקציב החטיבה להתיישבות 2010 2014
רגיל + החלטות ממשלה +תוספות +
הרשאות והשתתפויות באלפי ₪

נושא/שנה	2010	2011	2012	2013	2014	2015
תקציב ליבה/חט"ל	78,522	112,355	110,299	115,299	98,603	
החלטות ממשלה	144,585	115,635	106,690	91,450	263,618	
תוספות והוצאה מותנת	95,332	62,765	53,320	151,669	71,714	
סה"כ תקציב	318,439	290,755	270,309	358,418	433,935	
אין לחבר את התקציב עם העודפים המחויבים (תקציב מזומן עבור התחייבויות משנים קודמות)!						
עודפים מחוייבים	106,240	134,080	223,327	331,727	347,242	462.787

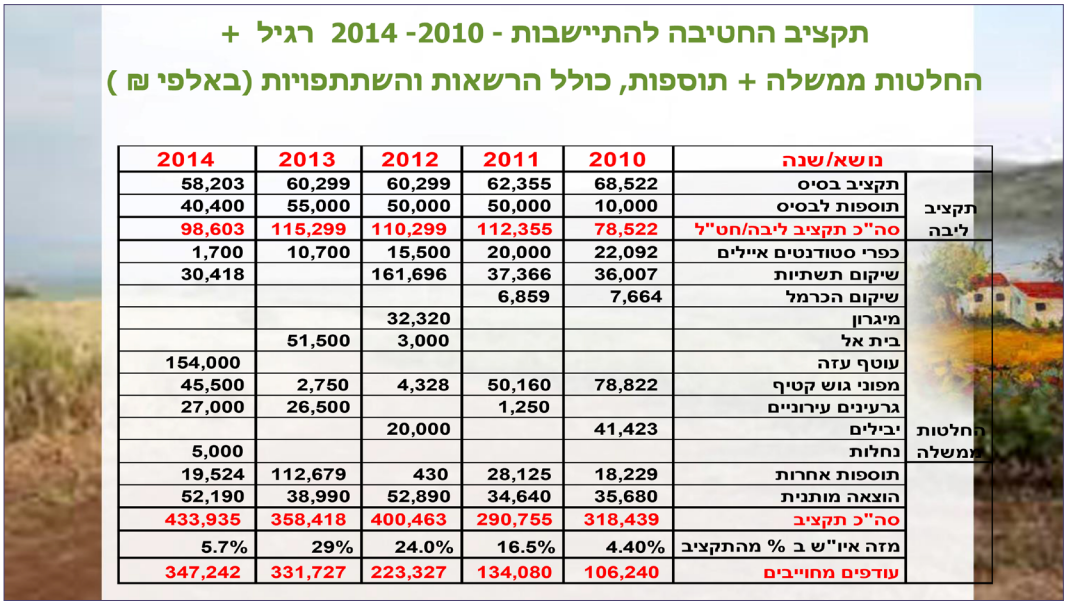

תקציב החטיבה להתיישבות - 2010- 2014 רגיל +
החלטות ממשלה + תוספות, כולל הרשאות והשתתפויות (באלפי ₪)

	נושא/שנה	2010	2011	2012	2013	2014
	תקציב בסיס	68,522	62,355	60,299	60,299	58,203
תקציב ליבה	תוספות לבסיס	10,000	50,000	50,000	55,000	40,400
	סה"כ תקציב ליבה/חט"ל	78,522	112,355	110,299	115,299	98,603
	כפרי סטודנטים איילים	22,092	20,000	15,500	10,700	1,700
	שיקום תשתיות	36,007	37,366	161,696		30,418
	שיקום הכרמל	7,664	6,859			
	מיגרון			32,320		
	בית אל			3,000	51,500	
	עוטף עזה					154,000
	מפוני גוש קטיף	78,822	50,160	4,328	2,750	45,500
	גרעינים עירוניים		1,250		26,500	27,000
החלטות ממשלה	יבילים	41,423		20,000		
	נחלות					5,000
	תוספות אחרות	18,229	28,125	430	112,679	19,524
	הוצאה מותנית	35,680	34,640	52,890	38,990	52,190
	סה"כ תקציב	318,439	290,755	400,463	358,418	433,935
	מזה איו"ש ב % מהתקציב	4.40%	16.5%	24.0%	29%	5.7%
	עודפים מחוייבים	106,240	134,080	223,327	331,727	347,242

נתונים שנמסרו לח"כ זהבה גלאון:

"א"

תקציב מזומן

סכומים באלפי ₪

מקורות	2010	2011	2012	2013	2014
תקציב מקורי נטו	**68,522**	**62,355**	**60,299**	**60,299**	**58,203**
הוצאה מותנית בהכנסה	15,550	17,400	17,400	24,590	-
בסיס תקציב ברוטו	**84,072**	**79,755**	**77,699**	**84,889**	**58,203**
תוספת להוצאה מותנית בהכנסה	20,130	17,240	35,490	14,400	-
שיקום תשתיות (החלטה 2323 מיום 10.7.10)	14,623	37,000	10,000	20,000	-
כפרי סטודנטים (החלטות 1200, 3796, 4797)	6,169	15,500	15,500	10,700	-
מיגרון - גבעת היקב (החלטות 4569 מיום 29.4.12, 4931 מיום 17.7.12)	-	-	32,320	-	-
בית אל - גבעת האולפנה (ועדת שרים להתיישבות 4932)	-	-	-	28,000	-
תכנון יישוב דרוזי בגליל (החטה 5233 מיום 18.11.12)	-	-	-	1,000	-
סיכומים בין משרדים לפיתוח תשתיות באזורי טיפול החטיבה	-	89,730	83,171	162,874	-
פיתוח ישובי עזה (החלטה 2017 מיום 21.9.14)	-	-	-	-	124,000
סך הכול תקציבים נוספים במהלך השנה	**40,922**	**159,470**	**176,481**	**236,974**	**124,000**
סך תקציב מאושר ברוטו ללא העברות משנה קודמת	**124,994**	**239,225**	**254,180**	**321,863**	**182,203**
תקציב מחויב משנים קודמות	**106,240**	**134,080**	**203,827**	**331,717**	**344,779**

עם האצבע על השאלטר

כיצד הפכה החטיבה להתיישבות לגוף שמחלק כספי ציבור ככל העולה על רוחו?

החטיבה להתיישבות, שהוקמה ב-1968 כגוף עצמאי בתוך ההסתדרות הציונית העולמית, מתוקצבת באופן מלא על-ידי המדינה וייעודה הרשמי הוא "חיזוק הפריפריה של מדינת ישראל"[54]. עם השנים הפכה מגוף ביצועי לגוף מרכזי שמתווה מדיניות בתחום ההתיישבות בארץ[55]. על-פי החלטת ממשלה מ-2004 החטיבה להתיישבות מחוייבת לחזק את הנגב והגליל ולחלק את תקציבה בשוויוניות[56], אך כיום משמשת בפועל כזרוע ממשלתית ונטולת פיקוח לבנייה ולתמיכה ביישובים בארץ וביהודה ושומרון בפרט. המדינה מזרימה לחטיבה מדי שנה תקציבי עתק, והעניקה לה סמכויות נרחבות לחלוקת קרקעות ומשאבים ולניהול פרויקטים רחבי היקף[57].

תקציב החטיבה מאושר על-ידי משרד האוצר ועומד לרוב על כ-60 מיליון שקלים, אך מתנפח במהלך השנה במאות ואלפי אחוזים על-ידי העברות תקציביות בוועדת הכספים[58]. על-פי נתוני החשב הכללי, ב-2014 למשל ניהלה החטיבה 863 מיליון שקל, על אף שתקציבה הבסיסי עמד על 58 מיליון שקל[59] בלבד. מתוך סכום זה, 806 מיליון שימשו לתקציב התמיכות העומד לרשות החטיבה. **ראשי החטיבה טוענים כי הם מחלקים את תקציבה באופן שווה בין הצפון, הדרום והמרכז[60], אך חלוקה זו מתבצעת אך ורק בבסיס התקציב; ההעברות החוץ-תקציביות, שמספקות לחטיבה את רוב תקציבה, משנות את התמונה מקצה לקצה ומאפשרות את האפליה החמורה בין המחוזות השונים.**

היעדר שקיפות

בפועל, החטיבה להתיישבות מחלקת מאות מיליוני שקלים – מכספי ציבור – על-פי מערך שיקולים חסוי אותו היא מסרבת בעקביות לחשוף בפני הציבור, התקשורת, חברי הכנסת, שרת המשפטים דאז או הנהלת ההסתדרות הציונית. לא רק הקריטריונים חשאיים: החטיבה מסתירה מהציבור המממן אותה גם כיצד היא מחלקת את הכספים והקרקעות שהועברו לניהולה, ומי נהנים מהם.

מפירוט תקציב התמיכות עולה כי ב-2014, למשל, אישרה החטיבה להתיישבות העברת 346 מיליון שקל מקופת המדינה עבור תשלום לגורמים פרטיים. מרכיב זה הוא "חור השחור", כיוון **שהתשלום מועבר לקבלנים ולספקים פרטיים ללא כל פירוט אודות מהות הפרויקט או מיקומו הגיאוגרפי.** מדובר בנתח הגדול ביותר של תקציב התמיכות (כ-43 אחוז ממנו). בניגוד לסטנדרטים החלים על גופים ציבוריים, במקרה של החטיבה להתיישבות לא ניתן לאתר אפילו מידע בסיסי לגבי תשלומים אלה, כמו עבור איזו עבודה הועברו ובאיזה אזור בארץ בוצעה. ביוני האחרון העביר מרכז מולד רשימת שאלות ספציפיות לחטיבה לגבי תמיכות אלה, אך נציגי החטיבה סירבו להשיב.

לא בכדי משקיעים ראשי החטיבה ופטרוניהם הפוליטיים מאמצים כבירים בהסתרת המידע: הם הראשונים לדעת כי תקציב החטיבה מחולק באופן שערורייתי. באפריל 2014 התקיים בוועדת חוק, חוקה ומשפט דיון בעניין הצו של שרת המשפטים אז, ציפי לבני, להחלת שקיפות על החטיבה. במהלך הדיון הודה יו"ר הוועדה, ח"כ דוד רותם, שיקבור את צו החלת השקיפות, ונימק זאת כך: "**אני רוצה למנוע**

מחברי כנסת לקבל מידע על תקציב החטיבה ולהגיש בג"ץ[61]. במילים אחרות, ללובי המתנחלי ברור שכשהמידע המפורט יתפרסם ברבים, הוא לא יעבור את מבחן החוק או דעת הקהל.

אפליה, שחיתות ועסקנות פוליטית

בשנה החולפת נחשף טפח מהשחיתות והאפליה שפשטו בחטיבה בחסות מעטה החשאיות. נתוני משרד האוצר על תקציב התמיכות של החטיבה ב-2014, שנחשפו לראשונה על-ידי מרכז מולד וזמינים עתה לכל דורש באתר החשכ"ל, מגלים כי החטיבה הפכה לקופה הפרטית של הימין המתנחלי. **במחצית הראשונה של 2014, למשל, 75 אחוז מהתמיכות הישירות ברשויות מקומיות הושקעו בהתנחלויות.**

במקביל, שימשה החטיבה צינור נטול פיקוח להזרמת כספי ציבור למוסדות המעורבים בפעילות פוליטית – בניגוד מוחלט להנחיות משרד האוצר[62], לפיהן לא ייעשה שימוש פוליטי בכספי התמיכות. החטיבה העבירה עשרות מיליונים לרשת ענפה של עמותות ימין תורניות, רבות מהן ממוקמות במרכז הארץ, במקומות כמו הוד השרון, מודיעין, רמת השרון – ואפילו רמת אביב ג'. **במחצית הראשונה של 2014, 40 מתוך 52 הגרעינים התורניים שנתמכו על-ידי החטיבה (76 אחוז מהם) היו בעלי זיקה פוליטית ברורה למפלגת הבית היהודי, וברבים מהם היו מעורבים בכירים במנגנון המפלגה**[63].

לצד האפליה התקציבית והשחיתות נחשף כי החטיבה מעבירה כספי ציבור למאחזים בלתי-חוקיים[64], כי מחקה הלוואות לתושבי ההתנחלויות בגובה מאות מיליוני שקלים[65], וכי חילקה אדמות בשטחים ללא גביית דמי חכירה, בניגוד לנהלים[66]. בנוסף החטיבה כיכבה באחת מפרשיות השחיתות החמורות בתולדות ישראל[67], פרשת ישראל ביתנו.

כלפי חוץ מקפידים אנשי החטיבה להציג אותה כגוף מקצועי ונטול פניות, ואכן פועל בה דרג מקצועי מנוסה – אלא שהוא כפוף לדרג הפוליטי, המנווט בפועל את פעילות החטיבה. **החטיבה להתיישבות מנוהלת כגוף פוליטי שקשור במובהק למפלגות ישראל ביתנו והבית היהודי, ומשרת את האינטרסים הסקטוריאליים של שתיהן.** כיום עומד בראשה גאל גרינוולד, מקורב לבנט ולשעבר יו"ר סניף הבית היהודי בבית שמש[68]. לפניו ניהל אותה דני קריצ'מן, מקורב לאביגדור ליברמן אשר מינה אותו לתפקיד. ב-2012 התפקד קריצ'מן למפלגת ישראל ביתנו ופרסם מכתב פומבי מלא דברי הלל למפלגה ולעומד בראשה. גם מנכ"ל החטיבה, עו"ד ירון בן-עזרא הוא מינוי פוליטי של ליברמן; בן-עזרא שימש נציג ישראל ביתנו בוועדת הבחירות המרכזית[69], ואף הגיע לתמוך בליברמן במהלך המשפט שהתנהל נגדו[70].

הוכחה נוספת לאופייה הפוליטי והסקטוריאלי של החטיבה היא דרישת נציגי הבית היהודי כי הגוף יעבור ממשרד ראש הממשלה למשרד החקלאות, עליו ממונה השר אורי אריאל[71].

היעדר פיקוח

על אף שהחטיבה בעלת סמכויות שלטוניות נרחבות וממומנת עד השקל האחרון מכספי ציבור, **היא איננה כפופה לשום פיקוח המוטל על גופים ממשלתיים: לא רק שאינה מתנהלת בשקיפות; היא לא כפופה לחוק חובת המכרזים, ועובדיה אינם עובדי מדינה כך שאינם כפופים לכללי האתיקה והמשמעת של השירות הציבורי.**

בחוות-הדעת המקיפה שחיברה המשנה ליועמ"ש בעניין החטיבה הוגדרה ההתקשרות בינה לבין הממשלה כ"אזור דמדומים ממשלי". **"לממשלה נתונה יכולה בקרה מצומצמת מאוד על הגוף אותו הגדירה כזרוע ביצועית, ושאותו היא מתקצבת באופן מלא (...) החטיבה מתנהלת בפועל כאדון לעצמה"**, נכתב שם[72]. המשנה ליועמ"ש קבעה כי יש להפסיק את התקצוב הישיר של החטיבה להתיישבות, וכי על הממשלה להתקשר עם החטיבה בהתאם לחוק חובת המכרזים כך שראשיה לא יוכלו להעביר תקציבי עתק לידי גורמים שלישיים ללא בקרה.

במקום לעמול על תיקון הליקויים החמורים, ראשי החטיבה פתחו במסע הכפשות פרסונלי נגד המשנה ליועמ"ש[73]. על אף הקמפיין האגרסיבי, נקבע כי בתקציב 2016-2015 החטיבה לא תתוקצב עוד באופן ישיר על-ידי הממשלה. כמו כן הוקמה בעקבות המלצות המשנה ליועמ"ש ועדת מנכ"לים שתפקידה להכריע כיצד תופעל החטיבה בעתיד. חברי הוועדה סירבו לפגוש את נציגי מולד, וכן סירבו לחשוף עם מי נפגשו או על אלו חומרים הסתמכו.

בימים אלה מקדם ח"כ בצלאל סמוטריץ' הצעת חוק פרטית[74] אשר חותרת לטרפד את יישום הנחיות היועמ"ש. מבקר המדינה הצטרף לאחרונה לעמדת היועמ"ש, וקבע כי החטיבה להתיישבות נגועה בשחיתות וכי גורמים המקורבים לשרי הבית היהודי היו מעורבים בתהליך הקצאת הכספים של החטיבה[75]. חברי הבית היהודי התגייסו מיד להגן על החטיבה, שמשמשת אותם כיום כצינור להעברת כספי ציבור להתנחלויות, למקורבים ולתאים פעילים במנגנון המפלגה.

עתיד החטיבה נידון בוועדת מנכ"לים שהוקמה בהנחיית היועמ"ש, אך חברי הבית היהודי מנסים לטרפד את פעילות הוועדה ולהבטיח את המשך תפעולה החשאי והבלתי-תקין של החטיבה, באמצעות הצעת החוק של סמוטריץ' למשל. **כמו כן, למרות שנקבע בתקציב המדינה כי המדינה תפסיק להעביר מימון ישיר לחטיבה – מסתמן שתקציבה ישולש, בעקבות לחצים שהפעילו חברי הבית היהודי[76].**

הערות שוליים

1 · "קמפיין מתוזמן של השמאל", אלירן אהרון, אתר ערוץ 7, 7.12.15, goo.gl/obl4tH.

2 · ראו דוח מולד, "הקופה הסודית של הימין המתנחלי": http://tinyurl.com/mso375h.

3 · להנחיית החטיבה לפעול בנגב ובגליל ראו החלטת ממשלה מס' 2701(ג/4) מיום 16.2.04, וכן באתר החטיבה, goo.gl/ZMnsH3; לעניין חלוקת המשאבים השוויונית, ראו החלטת ממשלה 601 מיום 19.7.09: "תוכנית העבודה של החטיבה תגובש בהתבסס על אמות מידה ענייניות ושוויוניות ותיתן דגש ליישובים במצוקה בכלל המגזרים", goo.gl/Cfrju1.

4 · יו"ר החטיבה לשעבר, דני קריצ'מן, אף הגדיל וטען בתוכנית מוזמנת ששודרה על החטיבה בערוץ 10 כי אנשי החטיבה "עוסקים בעיקר בפריפריה". ראו "נקודה ישראל – החטיבה להתיישבות", ערוץ 10, 28.2.13, goo.gl/R3mwk9.

5 · "הר חברון: 1,418 שקל, חוף אשקלון: 12 שקל", נחום ברנע, המוסף לשבת, "ידיעות אחרונות", 5.9.14, tinyurl.com/kxufrgu.

6 · לפירוט מלא ראו עמ' 21 בדוח מולד, "הקופה הסודית של הימין המתנחלי": tinyurl.com/mso375h.

7 · פירוט תמיכות החטיבה להתיישבות בשנת 2014 על-פי נתוני החשב הכללי במשרד האוצר: tinyurl.com/okyd6s9.

8 · "כך דלפו 55 מיליארד שקל מהצינור של ועדת הכספים", צבי זרחיה, דה מרקר, "הארץ", 8.2.15, tinyurl.com/q8cxa2b.

9 · ראו "חטיבת קליטה וחברה" באתר החטיבה להתיישבות: tinyurl.com/oemu32z.

10 · "היחידה העירונית של החטיבה להתיישבות בפני סגירה", נמרוד בוסו, דה מרקר, "הארץ", 5.2.15, tinyurl.com/qztkxfa.

11 · להתקשרויות עם עמותת מהו"ת בשנים 2013 ו-2015 ראו כאן: tinyurl.com/zvrogzv וכאן: http://tinyurl.com/oomfuwz. עו"ד נועם וייס הוא ממייסדי העמותה: tinyurl.com/zewssa3, וכן חבר בוועדת החוקה של הבית היהודי: goo.gl/WjYYl2.

12 · "פרשת ישראל ביתנו: 30 מיליון שקל הועברו לעמותת איילים - חודשיים לפני מעצר היו"ר", ליאור דטל ויסמין גואטה, דה מרקר, "הארץ", 25.12.14, goo.gl/Fizjtl.

13 · "המשנה ליועמ"ש: 'נבחנת פעילות החטיבה להתיישבות'", גור מגידו, "גלובס", 13.1.15, tinyurl.com/p7fln73.

14 · "המלצה לכתבי אישום נגד 36 חשודים בפרשת השחיתות", אלי סניור, ynet, 21.10, tinyurl.com/nv77bec.

15 · ראו פרטים אודות ההתקשרויות עם חברת "אליס תקשורת" כאן: tinyurl.com/ojnbg35 וכאן: tinyurl.com/zn4cjm3. לתוכנית: "נקודה ישראל – החטיבה להתיישבות", ערוץ 10, 28.2.13, goo.gl/R3mwk9.

16 · פירוט תמיכות החטיבה להתיישבות בשנת 2014 על-פי נתוני החשב הכללי במשרד האוצר: tinyurl.com/okyd6s9.

17 · ראו עמ' 10 בחוות-הדעת של המשנה ליועמ"ש, "ככה (כבר) לא בונים חומה", 26.2.15, tinyurl.com/pas4tvn.

18 · מדובר בהעברות כספים לידי ספקים פרטיים, קבלנים ונותני שירות, ללא כל פירוט אודות מהות העבודה או היכן בוצעה.

19 · "התבצרות וצמיגים בוערים: לקראת 'מבצע אולפנה'", איתמר פליישמן, ynet, 14.6.12, goo.gl/TzYjtM.

20 · "בלי חשבון", משה ליכטמן, "גלובס", 29.1.15, tinyurl.com/nsm3dnl.

21 · "התבצרות וצמיגים בוערים: לקראת 'מבצע אולפנה'", איתמר פליישמן, ynet, 14.6.12, goo.gl/TzYjtMI.

22 · "פיצוי לאולפנה: אור ירוק ל-90 דירות בבית-אל", איתמר פליישמן, ynet, 11.2.13, goo.gl/jW2UKC.

23 · "פיצוי נוסף על פינוי גבעת האולפנה: 4 מבני ציבור בכ-20 מיליון שקל", חיים לוינסון, "הארץ", 18.2.14, goo.gl/nD38le.

24 · ראו הודעה לעיתונות מטעם משרד האוצר, 7.8.14, tinyurl.com/qxh3qch.

25 · ראו "חטיבת קליטה וחברה" באתר החטיבה להתיישבות: tinyurl.com/oemu32z.

26 · ראו פרוטוקול מס' 390 מדיון שהתקיים בוועדת הכספים ב-15.7.14: http://goo.gl/yg61Fc.

27 · ראו פרטים אודות ההתקשרות: goo.gl/AC4pW6.

28 · "פרשת ישראל ביתנו: 30 מיליון שקל הועברו לעמותת איילים - חודשיים לפני מעצר היו"ר", ליאור דטל ויסמין גואטה, דה מרקר, "הארץ", 25.12.14, goo.gl/Fizjtl.

29 · "המשנה ליועמ"ש: 'נבחנת פעילות החטיבה להתיישבות'", גור מגידו, "גלובס", 13.1.15, tinyurl.com/p7fln73.

30 · "המלצה לכתבי אישום נגד 36 חשודים בפרשת השחיתות", אלי סניור, ynet, 21.10.15, tinyurl.com/nv77bec.

31 · "בעקבות תחקיר הגרעינים התורניים: היחידה העירונית של החטיבה להתיישבות בפני סגירה", נמרוד בוסו, דה מרקר, "הארץ", 5.2.15, tinyurl.com/qztkxfa.

32 · ראו תחקיר "שישים ואחת", "כסף כסף תרדוף", 13.3.15, sixtyone.co.il/articles/203.

33 · מכתב בהול מהשר אריאל לגרעינים הנתמכים על-ידי החטיבה, ימים ספורים לפני הבחירות: tinyurl.com/jbeozrk.

34 · לפירוט הגרעינים התורניים והעומדים בראשם, ראו את נספח הגרעינים לדוח מולד על החטיבה: tinyurl.com/qfwktbx.

35 · "לאן הולכים כספי עמידר", חיים ריבלין, חדשות 2, 4.2.15, tinyurl.com/q837u8j.

36 · "ביום א': כינוס מפלגת הבית היהודי", חזקי עזרא, אתר ערוץ 7, 20.11.08, tinyurl.com/oe72n3s.

37 · "לאן הולכים כספי עמידר", חיים ריבלין, חדשות 2, 4.2.15, tinyurl.com/q837u8j.

38 · "כך מנסים הגרעינים התורניים מההתנחלויות לכבוש את תל אביב", נמרוד בוסו, דה מרקר, "הארץ", 2.1.15, goo.gl/pNCDgA.

39 · "60 מיליון שקלים מהממשלה לגרעינים המשימתיים", חגי הוברמן, אתר ערוץ 7, 29.8.13, goo.gl/i1q3JJ.

40 · "ללא מכרז: נפתלי בנט העביר מיליונים למקורבו", נדב פרי, חדשות 10, 20.3.14, goo.gl/kHr25s.

41 · לפירוט הגרעינים התורניים והעומדים בראשם, ראו את נספח הגרעינים לדוח מולד על החטיבה: tinyurl.com/qfwktbx.

42 · להתקשרויות עם עמותת מהו"ת בשנים 2013 ו-2015 ראו כאן: tinyurl.com/zvrogzv וכאן: tinyurl.com/p7372z7.

43 · "הופצה טיוטת חוקת הבית היהודי", עוזי ברוך, אתר ערוץ 7, 27.6.14, goo.gl/wpgDnJ.

44 · "נקודה ישראל – החטיבה להתיישבות", ערוץ 10, 28.2.13, goo.gl/R3mwk9.

45 · ראו פרטים אודות ההתקשרויות עם חברת "אליס תקשורת" כאן: tinyurl.com/ojnbg35 וכאן: tinyurl.com/zn4cjm3.

46 · ראו פרוטוקול מישיבת הוועדה להעסקת יועצי תקשורת חיצוניים ב-20.7.14: tinyurl.com/nwjzyqe. ב-2011 וב-2012 העבירה החטיבה ללא מכרז לחברת היח"צ 292 אלף ו-19 אלף שקל בהתאמה, ראו כאן: tinyurl.com/grrqhb9 וכאן: goo.gl/gx1hWl.

47 · ראו פרוטוקול 155 מהדיון שהתקיים בוועדה לביקורת המדינה ב-10.11.14: goo.gl/LOmDMW; האזינו לראיון עם דני קריצ'מן ברדיו ללא הפסקה (מ-04:38): tinyurl.com/m823mwl.

48 · "תיאור וניתוח הצעת תקציב משרד האנרגיה והמים לשנים 2013-2014", ויקטור פתאל, מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 14.7.13, tinyurl.com/oxjl2ap. ראו גם הצעת תקציב לשנות הכספים 2013-2014, משרד האנרגיה והמים, http://tinyurl.com/ps6kqxs.

49 · "תקציב החטיבה להתיישבות", מסמך שהוגש לח"כ סתיו שפיר, מאי 2015, goo.gl/tltfOC.

50 · "פעילויות החטיבה להתיישבות בשנת 2014", מסמך מאת לשכת ראש החטיבה, 18.2.15, tinyurl.com/zq6x5pl.

51 · "תקציב החטיבה להתיישבות", מסמך שהוגש לח"כ סתיו שפיר, מאי 2015, goo.gl/tltfOC.

52 · "מידע אודות תקציב החטיבה להתיישבות", מסמך שהוגש לח"כ זהבה גלאון, 1.10.14, goo.gl/DTycXx.

53 · דיווח ראשי החטיבה לנציגי המחנה הציוני, "החטיבה להתיישבות, סקירה ונתוני פעילות", יולי 2015: tinyurl.com/jqas7bx.

54 · ראו פרק "אודות החטיבה" באתר החטיבה להתיישבות: goo.gl/7MRVuF.

55 · ראו עמ' 5 בחוות-הדעת של המשנה ליועמ"ש, "ככה (כבר) לא בונים חומה", 26.2.15, tinyurl.com/pas4tvn.

56 · להנחיית החטיבה לפעול בנגב ובגליל ראו החלטת ממשלה מס' 2701(ג/4) מיום 16.2.04, וכן באתר החטיבה, goo.gl/ZMnsH3; לעניין חלוקת המשאבים השוויונית, ראו החלטת ממשלה 601 מיום 19.7.09: "תוכנית העבודה של החטיבה תגובש בהתבסס על אמות מידה ענייניות ושוויוניות ותיתן דגש ליישובים במצוקה בכלל המגזרים", goo.gl/Cfrju1.

57 · "משרד המשפטים: אלפי דונם ביו"ש נוהלו ללא סמכות", מירב ארלוזורוב, דה מרקר, "הארץ", 11.5.15, goo.gl/tMBpNi.

58 · "איך חרג תקציב החטיבה להתיישבות ב-430% מהתכנון?", שאול אמסטרדמסקי, "כלכליסט", 24.6.13, tinyurl.com/m8zeshv.

59 · ראו עמ' 10 בחוות-הדעת של המשנה ליועמ"ש, "ככה (כבר) לא בונים חומה", 26.2.15, tinyurl.com/pas4tvn.

60 · למשל ראו דברי דני קריצ'מן, יו"ר החטיבה להתיישבות, בדיון הוועדה לענייני ביקורת המדינה מ-10.11.14: "באופן עקרוני הכסף מתחלק שווה בשווה בין כל האזורים, 30, 30, 30, צפון, דרום, מרכז", goo.gl/aAER7e.

61 · "יו"ר ועדת חוקה מודה: 'ייצגתי את החטיבה להתיישבות, אקבור את הדיון בשקיפותה'", צבי זרחיה ויונתן ליס, "הארץ", 3.4.10, tinyurl.com/n3qgr3q.

62 · ראו ילקוט הפרסומים לשנת 2013: tinyurl.com/qjgnecn.

63 · ראו דוח מולד, "הקופה הסודית של הימין המתנחלי": tinyurl.com/mso375h.

64 · ראו לדוגמה: "מצפה על אדמה פלסטינית פרטית בחסות החטיבה להתיישבות", שבתי בנדט, "וואלה!", 13.5.15, tinyurl.com/oj8s5d8.

65 · "המדינה מחקה 64 אחוזים מחובותיהם של 36 התנחלויות ויישובים בגולן לחטיבה להתיישבות", חיים לוינסון, "הארץ", 3.9.15, tinyurl.com/parj2nr.

66 · "משרד המשפטים: אלפי דונם ביו"ש נוהלו ללא סמכות", מירב ארלוזורוב, דה מרקר, "הארץ", 11.5.15, goo.gl/E1pYqe.

67 · "המשטרה פשטה על משרדי החטיבה להתיישבות", יוסי אלי, "וואלה!", 31.12.14, tinyurl.com/pbauswt.

68 · "גאל גרינוולד נבחר ליו"ר החטיבה להתיישבות", גדעון דוקוב, nrg, 20.10.15, goo.gl/N1A9sa.

69 · עו"ד ירון בן-עזרא כנציג מפלגת ישראל ביתנו בוועדת הבחירות המרכזית 2009: goo.gl/IDazUS.

70 · "המוסר על-פי ליברמן", גידי וייץ, "הארץ", 30.5.13, goo.gl/cB3t5x.

71 · ראו ההסכמים הקואליציוניים שנחתמו בין סיעת הליכוד לבין סיעת הבית היהודי ב-7.5.15: tinyurl.com/zk5shev.

72 · ראו עמ' 11 בחוות-הדעת של המשנה ליועמ"ש, "ככה (כבר) לא בונים חומה", 26.2.15, tinyurl.com/pas4tvn.

73 · "החטיבה להתיישבות עולה להתקפה: 'המשנה ליועמ"ש מנסה לחסלנו'", רוני זינגר, "כלכליסט", 20.9.15, tinyurl.com/orjr8bl; ברדיו ללא הפסקה טען יו"ר החטיבה לשעבר, דני קריצ'מן, כי זילבר: " לא עשויה מקרח. מה זה לא להשמיץ אותה? ראית איזה לינץ' היא עשתה לחטיבה?". האזינו (מדקה 11:30): tinyurl.com/m823mwl.

74 · להצעת החוק של ח"כ סמוטריץ': goo.gl/4gBOHB.

75 · "המבקר נגד חוק סמוטריץ' בעקבות דוח חמור", טובה צימוקי, ynet, 30.11.15, goo.gl/OFzG1n.

76 · "לאחר דיון מרתוני: תקציב המדינה ל-2015-2016 אושר בוועדת הכספים", רוני זינגר ועומרי מילמן, "כלכליסט", 15.11.15, tinyurl.com/zdvgtl5.

www.molad.org

משרד 0200 706 077
פקס 0209 701 077